

ACTIVITATS DELS TÈCNICS I TÈCNIQUES EN CURES AUXILIARS D'INFERMERIA EN L'ATENCIÓ HOSPITALÀRIA

DIRECCIÓ DE CURES

V1_Febrer 2020

V2_Febrer 2022

Per citar aquest document cal fer-ho de la manera següent:

Agut Andreu E, Arboledas Triviño C, Artigas Lage M, Caamaño Palomar P, Caballero Díaz R, Cabello Alcarà R, et. al., *Activitats dels tècnics i tècniques en cures auxiliars d'infermeria en l'atenció hospitalària*. [En línia]. Barcelona: Institut Català de la Salut; 2022. Disponible a: <http://>

ics.gencat.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
© Institut Català de la Salut, 2022

Edició: Institut Català de la Salut
1a edició: febrer 2022

Coordinació:
Gemma Calvet Tort, Montserrat Artigas Lage

Coordinació editorial:
Gabinet de Comunicació
Direcció de Comunicació i Responsabilitat Social Corporativa

Avís legal

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional. La llicència es pot consultar a la pàgina web de [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Coordinació del grup de treball

Montserrat Artigas Lage, directora de Cures de l'ICS

Gemma Calvet Tort, adjunta a la Direcció de Cures. Centre Corporatiu ICS

Autoria

Elisa Agut Andreu, TCAI Hospitalització Pediàtrica. Hospital Universitari Verge de la Cinta

Cristian Arboledas Triviño, TCAI Cures Intensives. Hospital Universitari de Bellvitge

Montserrat Artigas Lage, directora de Cures de l'ICS

Pilar Caamaño Palomar, TCAI Hospitalització. Hospital Universitari de Bellvitge

Raquel Caballero Díaz, TCAI Rehabilitació. Hospital Universitari Vall d'Hebron

Raquel Cabello Alcarà, supervisora d'Hospitalització. Hospital Universitari de Bellvitge

Ana María Caja Rodríguez, TCAI CAE. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

Gemma Calvet Tort, adjunta a la Direcció de Cures. Centre Corporatiu ICS

Yurema Cano Pino, TCAI coordinadora d'Esterilització. Hospital de Viladecans

Pilar Casas Cucarella, TCAI Cures Intensives H. Traumatologia. Hospital Universitari Vall d'Hebron

Montse Castillo Cano, TCAI Quiròfan. Hospital Universitari de Bellvitge

Carme Estupiñà Piñol, TCAI Hospitalització d'Adults. Hospital Universitari Verge de la Cinta

Lucas García Alaminos, TCAI Àrea Quirúrgica. Hospital Universitari Verge de la Cinta

Pilar García Olivares, TCAI Hospitalització. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

Emilia Laplace Enguidanos, TCAI HDD-Intervencionisme. Hospital Universitari Joan XXIII

Carmen Lora San José, supervisora d'Hospitalització. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

M. Victòria Martin Martin, TCAI Biberoneria. Hospital Universitari Vall d'Hebron

Manuela Martínez Rodríguez, TCAI Urgències. Hospital Universitari de Bellvitge

Carme Molins Gibert, TCAI Hospitalització d'Adults. Hospital Universitari Arnau de Vilanova

Montserrat Morilla Iglesias, TCAI Laboratori. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

Jessica Muñoz Abril, TCAI Urgències. Hospital de Viladecans

Glòria Ollé Marra, TCAI Cures Intensives. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

Sandra Palau Font, TCAI Hospitalització d'Adults. Hospital Universitari Doctor Josep Trueta

Raquel Pastor Barrero, TCAI Rehabilitació. Hospital Universitari Vall d'Hebron

Rosa Pastor Rubira, TCAI Àrea Quirúrgica. Hospital Universitari Arnau de Vilanova

Marta Pujol Gorga, TCAI Hemodinàmica cardíaca. Hospital Universitari de Bellvitge

Laura Rebollo Canalejo, supervisora d'Hemodinàmica, gabinets de digestiu i intervencionisme radiològic. Hospital Universitari Joan XXIII

Lídia Vicen Sauret, TCAI Consultes Externes. Hospital Universitari Arnau de Vilanova
Lourdes Villanueva Rodríguez, TCAI Hospitalització. Hospital Universitari Vall d'Hebron

Revisió 2019

Isabel Andrés Martínez, directora d'infermeria de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

M. Àngels Barba Flores, directora d'infermeria de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron

Jesús Esteve Ferran, director d'infermeria de l'Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona

Maribel González Sanmartino, gestora de la Unitat de suport infermer als sistemes d'informació i la recerca en cures

M. Eulàlia Juvé Udina, adjunta a la Direcció de Cures a l'Atenció Hospitalària. Centre Corporatiu ICS

Clara Mauri Herrero, directora d'infermeria de l'Hospital de Viladecans

Pilar Solé Turón, directora d'infermeria de l'Hospital Universitari Dr. Josep Trueta de Girona

Revisió 2022

Isabel Andrés Martínez, directora d'Infermeria de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

Montse Artigas Lage, directora de Cures de l'ICS

M. Àngels Barba Flores, directora d'Infermeria de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron

Gemma Calvet Tort, adjunta de projectes de la Direcció de Cures de l'ICS

Jesús Esteve Ferran, director d'Infermeria de l'Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona

Maribel González Sanmartino, gestora de la Unitat de suport infermer als sistemes d'informació i la recerca en cures

Pilar Ibars Moncasi, directora d'Infermeria de l'Hospital Universitari Arnau de Vilanova de Lleida

M. Eulàlia Juvé Udina, adjunta a la Direcció de Cures a l'Atenció Hospitalària. Centre Corporatiu ICS

Meritxell López Hernández, directora d'Infermeria de l'Hospital de Viladecans

Estrella Martínez Segura, directora d'Infermeria de l'Hospital Universitari Verge de la Cinta de Tortosa

Ana Ríos Jiménez, adjunta de Primària de la Direcció de Cures de l'ICS

Rosa Soldevila Cases, directora d'Infermeria de l'Hospital Universitari de Bellvitge

Pilar Solé Turón, directora d'Infermeria de l'Hospital Universitari Dr. Trueta de Girona

Índex de continguts

Introducció	6
Consideracions ètiques en l'activitat del col·lectiu de TCAI	8
Responsabilitat i treball en equip	9
Objectiu	10
Metodologia.....	11
Relació d'activitats de cures - TCAI en atenció hospitalària.....	12
1. Funcions delegades relacionades amb la prestació directa de cures a les persones	12
1.1 COL·LABORAR EN LA HIGIENE I LA CURA DE LA PELL	12
1.2 COL·LABORAR EN LES CURES D'ALIMENTACIÓ	13
1.3 COL·LABORAR EN LES CURES D'ELIMINACIÓ	14
1.4 COL·LABORAR EN LA VIGILÀNCIA DE L'ESTAT GENERAL DE LES PERSONES I REALITZAR LES TÈCNiques RELACIONADES QUE SE LI DELEGUIN	15
1.5 ADMINISTRAR LA MEDICACIÓ SEGUINT EL PLA TERAPÈUTIC / PROTOCOL.....	17
1.6 COL·LABORAR EN LES CURES O FER-LES, PREPARAR ELS PACIENTS I ELS PROCEDIMENTS	18
1.7 COL·LABORAR O REALITZAR PER DELEGACIÓ LES CURES DE MOBILITZACIÓ REQUERIDES PER LES PERSONES ATESES.....	20
1.8 COL·LABORAR I/O REALITZAR L'EDUCACIÓ SANITÀRIA REQUERIDA PER LES PERSONES ATESES	21
1.9 COL·LABORAR I/O REALITZAR LA RECOLLIDA DE DADES I LA INFORMACIÓ NECESSÀRIA PER L'ATENCIÓ DELS PACIENTS	23
1.10 PRESTAR SUPORT EMOCIONAL	24
2. Funcions delegades relacionades amb la prestació indirecta de cures a les persones	25
2.1 CONTRIBUIR A LA SEGURETAT DE LA PERSONA ATESA I MANTENIR LES CONDICIONS DE L'ENTORN	25
2.2 REALITZAR ACTIVITATS DE SUPORT A LA CONSULTA/UNITAT	27
2.3 CONTRIBUIR A L'ORDRE, NETEJA I MANTENIMENT DELS APARELLS I ELS ESPAIS DEL MATERIAL.....	28
2.4 COL·LABORAR EN LA GESTIÓ DEL TRASLLAT DEL MATERIAL, ROBA, MEDICACIÓ I ALTRES	30
2.5 ALTRES.....	31

Introducció

El context social, econòmic i cultural en el qual estem immersos comporta una gran exigència de qualitat en la prestació sanitària, tant pel que fa al rigor tècnic i científic com pel que fa al respecte als drets de les persones, la consideració dels principis bioètics i l'adequació a les normes legals.

En relació amb l'exigència tècnica, es fa imprescindible cada vegada més la professionalització dels tècnics i tècniques en cures auxiliars d'infermeria (TCAI).

L'esforç d'identificar quina ha de ser l'aportació d'aquests membres de l'equip d'infermeria en el procés assistencial i determinar-ne les competències representa un pas més en aquest camí cap al professionalisme d'aquest col·lectiu i, per tant, en la millora de la qualitat del servei que oferim a la ciutadania.

Per identificar quines són les funcions que ha de desenvolupar aquest col·lectiu a l'ICS, cal examinar el Pacte de la Mesa Sectorial de Negociació de Sanitat sobre l'ordenació i classificació del personal estatutari de l'ICS, del 29 de març de 2007.

Aquest pacte estableix, dins de l'àrea sanitària, la categoria professional de «tècnic o tècnica especialista de grau mitjà sanitari», on s'inclouen tant TCAI com auxiliars de farmàcia. El personal d'aquesta categoria té com a funció principal realitzar les tasques per a les quals està habilitat per la titulació d'accés al seu grup professional.

Les funcions establertes al Pacte per a la categoria de tècnic o tècnica especialista de grau mitjà sanitari són coherents amb el que determina la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, que estableix que els professionals de l'àrea sanitària de formació professional exerceixen l'activitat professional sanitària d'acord amb les normes reguladores de la formació professional, dels diferents nivells formatius i de la titulació concreta, en el marc del respecte a la competència professional, la responsabilitat i l'autonomia que caracteritza les professions sanitàries.

Per tant, per conèixer les funcions del col·lectiu de TCAI és obligat veure quines s'atribueixen a la seva titulació i també quin currículum s'estableix per obtenir la titulació esmentada.

Els i les TCAI són professionals de l'àrea sanitària de formació professional.

El Reial decret 1790/2011, de 16 de desembre, pel qual es complementa el Catàleg nacional de qualificacions professionals, mitjançant l'establiment de dues qualificacions professionals corresponents a la família professional Sanitat, estableix que la competència general de la qualificació professional de cures auxiliars sanitàries és «Proporcionar cures auxiliars al pacient/usuari o a la pacient/usuària i actuar sobre les condicions sanitàries del seu entorn com a membre d'un equip d'infermeria als centres sanitaris d'atenció hospitalària, amb la supervisió de la persona superior responsable o, si escau, com a integrant d'un equip de salut en l'assistència sanitària derivada de la pràctica de l'exercici liberal», competència general que es concreta en les competències següents:

- Preparar els materials de la consulta, unitat o servei, i processar la informació sanitària.
- Realitzar activitats de condicionament higiènic de la persona i el seu entorn, així com del material i instrumental sanitari.
- Aplicar cures auxiliars sanitàries especialitzades.
- Donar suport emocional i intervenir en programes i activitats d'educació per a la salut.

Aquestes són les competències que poden assignar-se al col·lectiu de TCAI en la dinàmica de funcionament de l'equip infermer.

És positiu procedir a identificar el servei i l'aportació de cada membre de l'equip, i de ben segur que l'esforç fet en aquest document ajuda a donar valor a la figura de TCAI, però no ha de ser un instrument que restringeixi o en limiti el creixement, sinó que ha d'ajudar en el camí cap al professionalisme.

La importància d'aquestes normatives és doble. En primer lloc, representa un reconeixement de la solidesa i la importància d'aquesta figura en l'equip infermer i el seu servei a la salut de la societat, i en segon lloc són importants perquè reconeixen la necessitat que aquest perfil professional disposi d'unes competències i formació d'acord amb la complexitat i transcendència de les activitats que han de desenvolupar en el si de l'equip infermer.

Les activitats descrites no són limitants. Més endavant poden identificar-se activitats que no estan descrites en aquest document però que poden incloure's entre les seves funcions.

Aquest recull contempla totes les activitats que, ara com ara, s'han identificat per poder dur a terme com a TCAI en l'àmbit de l'atenció hospitalària. Això no implica que totes aquestes activitats es desenvolupin en cada consulta, unitat o servei.

Consideracions ètiques en l'activitat del col·lectiu de TCAI

Més enllà del marc legal i de les capacitats i competències tècniques que determinen les activitats sanitàries assistencials del col·lectiu de TCAI, i tenint en compte la Carta de drets i deures de la ciutadania en relació amb la salut i l'atenció sanitària i el codi ètic de la institució, s'hauran d'incloure en la seva «preparació» les obligacions següents:

1. Donar un tracte amable, respectuós i equitatiu (sense discriminacions i adaptat a cada situació, necessitat i grau de vulnerabilitat).
2. Tenir en compte la voluntat de la persona usuària en totes les decisions referents a la seva salut.
3. Facilitar la informació de forma clara i entenedora a cada persona usuària, i en cas contrari a qui hagi designat, en un espai que permeti preservar la confidencialitat i intimitat en tot moment. Aquesta manera de fer genera confiança, indispensable per a una bona relació assistencial.
4. Les dades de la història clínica pertanyen a les persones usuàries; per tant, l'accés estarà restringit a una activitat assistencial. Qualsevol situació diferent haurà de comptar amb el consentiment dels pacients o dels tutors legals.
5. Ser responsable de les pròpies accions i de les seves conseqüències.
6. Participar en el foment d'un clima laboral que faciliti el treball en equip.
7. Contribuir a mantenir el bon estat del material i les instal·lacions del centre de treball.

Responsabilitat i treball en equip

L'article 7.2.a de la Llei 44/2003 d'ordenació de les professions sanitàries defineix que «correspon als infermers i infermeres (diplomats i graduats) la direcció, avaluació i prestació de les cures infermeres, orientades a la promoció, manteniment i recuperació de la salut, així com a la prevenció de malalties i discapacitats». En aquest sentit, la llei estableix clarament que la responsabilitat del procés de prestació de cures són àmbit de responsabilitat infermera.

L'article 3 d'aquesta llei, explicita que el col·lectiu de TCAI es consideren «professionals de l'àrea sanitària de formació professional» (grau mitjà) i que és la seva obligació exercir la seva activitat «en el marc del respecte a la competència» (àmbits de responsabilitat), «responsabilitat i autonomia pròpia dels membres de les professions sanitàries». En aquest sentit, la llei reconeix els infermers i infermeres com a membres de la professió sanitària d'infermeria i el col·lectiu TCAI com a personal tècnic de l'àrea sanitària d'infermeria.

La mateixa llei, en l'article 9, reconeix el valor i la necessitat del treball en equip entre professionals i personal tècnic, i ofereix un marc per a la delegació de tasques o funcions (no de responsabilitats), establint que: «Dins de l'equip serà possible la delegació d'actuacions sempre i quan estiguin prèviament establertes les condicions d'acord amb les quals es produirà aquesta delegació o distribució de funcions. És condició necessària per a la delegació o distribució de la feina la capacitat per fer-ho per part de qui rep la delegació, capacitat que ha de ser objectivable, sempre que sigui possible, amb l'acreditació oportuna».

En el cas de la prestació de cures directes a pacients, el col·lectiu TCAI actuarà sempre per delegació d'infermeria. Aquesta delegació pot ser explícita, verbalment o a través del pla de cures que infermeria estableix per a cada pacient; o, de manera implícita, quan ho recullin així els protocols i procediments dels centres.

En el cas de tasques indirectes (per exemple, la neteja del material), recollides en els plans d'estudis de la seva formació professional, les actuacions estan subjectes a la delegació o a la distribució de tasques que organitzativament estigui establerta en cada context o àrea d'acord amb els protocols i procediments vigents al centre.

Per tant, totes les activitats de TCAI contemplades en aquest document es regeixen per aquests tres aspectes essencials:

1. Respecte a l'autonomia professional infermera.
2. Actuació sota delegació explícita o implícita en la prestació de cures directes a les persones ateses.
3. Actuació sota delegació o distribució de tasques, en les activitats i actuacions indirectes.

Objectiu

Elaborar un document que reculli totes les activitats que pot fer el col·lectiu TCAI en cures auxiliars d'infermeria, en tots els àmbits de treball, en l'atenció hospitalària.

Les activitats descrites en aquest document es portaran a terme als diferents llocs de treball en funció dels procediments i circuits establerts en cada centre, unitat o servei. Hi ha activitats que es podran dur a terme tant als hospitals com als domicilis dels pacients.

Metodologia

Els membres del grup de treball han elaborat aquest recull de possibles activitats d'infermeria de TCAI seguint el document vigent d'activitat de TCAI en atenció primària així com l'anterior de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron i segons el Reial decret 1790/2011, del 16 de desembre, en el qual s'estableix com a nova qualificació professional corresponent a la família professional Sanitat: cures auxiliars sanitàries, i en regula les competències (publicat al BOE del 19 de gener de 2012).

En aquest document de treball han participat TCAI de diferents serveis de tots els nostres hospitals.

El document ha estat revisat pels equips de direcció dels nostres vuit hospitals.

Relació d'activitats de cures - TCAI en atenció hospitalària

1. Funcions delegades relacionades amb la prestació directa de cures a les persones

1.1	COL·LABORAR EN LA HIGIENE I LA CURA DE LA PELL
1.1.1	Tenir cura de la higiene de cada pacient en funció de les seves necessitats i pautes de cures (corporal, bucal, ocular, dels cabells, les orelles, fer canvis de bolquers...).
1.1.2	Donar suport perquè cada pacient es faci la higiene de manera autònoma, proporcionant-li els utensilis adequats, i assistint-lo en cas necessari.
1.1.3	Formar i informar cada pacient perquè es faci la higiene de forma autònoma.
1.1.4	Tenir cura i formar en la higiene íntima i del mugró després del part.
1.1.5	Fer rentats nasals i oculars.
1.1.6	Netejar la cànula de la traqueotomia.
1.1.7	Col·laborar en la cura de l'estoma traqueal.
1.1.8	Tenir cura de l'estoma intestinal o urinari.
1.1.9	Col·laborar en les higiènes bucals si porten un tub orotraqueal (TOT).
1.1.10	Rasurar el pèl.
1.1.11	Fer cures de les mucoses i les ungles.
1.1.12	Hidratar la pell.
1.1.13	Prevenió de nafres per pressió mitjançant productes o la col·locació dels dispositius adequats.
1.1.14	Donar suport en la cura de les nafres segons la pauta infermera.
1.1.15	Fer la higiene prequirúrgica de la zona quirúrgica segons els protocols establerts.
1.1.16	Preparar la banyera terapèutica.
1.1.17	Canviar les compreses.
1.1.18	Valorar la necessitat del rasurat facial amb el consentiment previ dels pacients.
1.1.19	Ajudar a la higiene quan hi ha tubs o cànules.
1.1.20	Aplicar les precaucions universals i estàndards de la prevenció i control de la infecció.

1.2	COL·LABORAR EN LES CURES D'ALIMENTACIÓ
1.2.1	Supervisar que les dietes, els biberons o les farinetes arribin o surtin correctament.
1.2.2	Comunicar-se amb la cuina per resoldre situacions concretes.
1.2.3	Suplir els pacients o ajudar-los en la ingesta.
1.2.4	Controlar qualitativament i quantitativament la ingesta.
1.2.5	Controlar l'aportació oral si hi ha balanç.
1.2.6	Administrar suplementos orals.
1.2.7	Administrar alimentació enteral.
1.2.8	Comprovar i reforçar la informació del dejuni o dietes especials per a la preparació de proves.
1.2.9	Avisar la infermera responsable en cas de vòmit d'aliments.
1.2.10	Controlar l'estoc i caducitat dels productes i extres de les neveres.
1.2.11	Supervisar la ingesta en pacients amb tos i disfàgia.
1.2.12	Sol·licitar les dietes diàries i l'anul·lació i/o modificació segons el pla de cures prescrit.
1.2.13	Introduir la dieta dels pacients al programa de dieta.
1.2.14	Comprovar la corresponent dieta prescrita.
1.2.15	Repartir les safates del menjar.
1.2.16	Donar suport en la lactància materna.
1.2.17	Preparar biberons, administrar-los si és necessari, i rentar-los.
1.2.18	Informar i comprovar el posicionament dels pacients per afavorir la ingesta.
1.2.19	Col·laborar en el control del residu gàstric.

1.3	COL·LABORAR EN LES CURES D'ELIMINACIÓ
1.3.1	Col·locar l'orinal pla o l'ampolla.
1.3.2	Col·locar i enretirar la bossa de recollida d'orina.
1.3.3	Col·locar i enretirar els col·lectors d'orina.
1.3.4	Canviar els bolquers.
1.3.5	Controlar les deposicions.
1.3.6	Controlar la diüresi i la micció.
1.3.7	Informar l'infermer o infermera referent de cada pacient sobre les característiques de l'orina i la femta.
1.3.8	Informar l'infermer o infermera referent de cada pacient sobre l'aspecte de les secrecions.
1.3.9	Col·laborar en l'extracció de fecalomes.
1.3.10	Col·laborar en el recanvi dels diferents sistemes de recol·lecció de fluids.
1.3.11	Canviar la bossa d'ostomia.
1.3.12	Detectar la sang en femta i orina.
1.3.13	Eliminar els residus biocontaminants.
1.3.14	Detectar el globus vesical.
1.3.15	Controlar i mantenir els sistemes col·lectors tant vesicals com rectals.
1.3.16	Controlar els drenatges i les característiques del líquid drenat.
1.3.17	Mantenir el buit dels drenatges.
1.3.18	Buidar els col·lectors de drenatges.
1.3.19	Controlar les sortides gàstriques.
1.3.20	Fer la recollida d'orina cada 24 h.
1.3.21	Buidar la bossa de l'efluent i canviar l'hemofiltre.
1.3.22	Mantenir i buidar els drenatges.
1.3.23	Alertar dels canvis en l'aspecte del contingut del drenatge.
1.3.24	Control de pèrdues (vaginals, loquis...).
1.3.25	Comprovar i informar de la retenció gàstrica (SNG).
1.3.26	Fixar les sondes i fer-ne les cures.

1.4	COL·LABORAR EN LA VIGILÀNCIA DE L'ESTAT GENERAL DE LES PERSONES I REALITZAR LES TÈCNiques RELACIONADES QUE SE LI DELEGUIN
1.4.1	Mesurar la temperatura.
1.4.2	Mesurar la saturació d'O ₂ i fer el canvi de sensor.
1.4.3	Mesurar la TA, FC, FR.
1.4.4	Mesurar la glicèmia capil·lar.
1.4.5	Mesurar l'INR capil·lar.
1.4.6	Vigilar i tenir cura dels vòmits.
1.4.7	Vigilar i tenir cura de les deposicions i la diüresi.
1.4.8	Valorar, recollir i informar la infermera de l'aspecte de vòmits, deposicions i diüresi.
1.4.9	Ajudar en el monitoratge dels malalts crítics.
1.4.10	Vigilar i tenir cura de les hemorràgies.
1.4.11	Fer una tira reactiva per determinar paràmetres en l'orina.
1.4.12	Donar suport i/o fer proves (MAPA, càmera no midriàtica, audiometries, ECG, impedanciometries, mesura de la pressió ocular, audiometries, espirometries, polisomnografies, <i>walking test</i> i les altres que infermeria delegui). ^{1,2}
1.4.13	Determinar els paràmetres en la sang capil·lar.
1.4.14	Entregar material als usuaris (tires reactives de glucèmia, cetonèmia...).
1.4.15	Mesurar els paràmetres antropomètrics.
1.4.16	Controlar la integritat dels catèters i apòsits.
1.4.17	Valorar, recollir i informar la infermera d'al·lèrgies i intoleràncies alimentàries.
1.4.18	Identificar la persona cuidadora i la persona referent.
1.4.19	Verificar i actualitzar les dades administratives de contacte dels pacients.
1.4.20	Comunicar els possibles conflictes i demandes dels pacients als seus responsables.
1.4.21	Comprovar i registrar en la història clínica les dades clíniques dels pacients per a les quals es tingui autorització i informar l'infermer o infermera de qualsevol desviació de la normalitat.
1.4.22	Col·laborar en la valoració funcional dels pacients.
1.4.23	Donar la informació necessària sobre com fer la recollida de paràmetres quan es fan automesures.

1.4.24	Avisar la infermera si es detecten canvis en l'estat dels pacients.
1.4.25	Informar sobre la flexibilització d'horaris en casos especials.
1.4.26	Recollida de dades dels hàbits dels pacients.
1.4.27	Col·locar la polsera identificativa als pacients.

¹ RD 1790/2011. Pàg. 4.332. RP4. Els protocols normalitzats de treball s'elaboren en col·laboració amb la resta dels membres de l'equip interdisciplinari.

RD 1790/2011. Pàg. 4.338. Les mesures somatomètriques es fan seguint el protocol d'actuació establert.

RD 1790/2011. Pàg. 4.338. RP1: Fer operacions vinculades a l'exploració dels pacients usuaris i a la recollida de dades que permetin que els caps responsables puguin fer una valoració sobre l'estat general. CR 1,5: Seguint el protocol d'actuació establert.

² La infermera pot delegar aquestes proves a la TCAI quan n'hagi objectivat la seva capacitat per dur-les a terme, i sempre que la TCAI disposi de la formació certificada de la tècnica en concret.

1.5	ADMINISTRAR LA MEDICACIÓ SEGUINT EL PLA TERAPÈUTIC / PROTOCOL¹
1.5.1	Col·laborar en l'administració de la medicació oral.
1.5.2	Col·laborar en l'administració de la medicació tòpica.
1.5.3	Col·laborar en l'administració de la medicació rectal.
1.5.4	Col·laborar en l'administració de la medicació òtica.
1.5.5	Col·laborar en l'administració de la medicació per sonda nasogàstrica (SNG).
1.5.6	Col·laborar en l'administració de la medicació sublingual.
1.5.7	Col·laborar en l'administració de la medicació oftàlmica
1.5.8	Col·laborar en l'administració de la medicació per via inhalatòria.
1.5.9	Administrar ènemes de neteja i medicamentosos.
1.5.10	Supervisar l'autoadministració d'insulina.
1.5.11	Col·laborar en l'administració de la metadona de forma supervisada.
1.5.12	Col·laborar en la preparació de l'administració de nutrició parenteral.

¹ BOE. RD 1790/2011. Pàg. 4.364. Punt 4. Administració de medicaments a pacients/usuaris.

1.6	COL·LABORAR EN LES CURES O FER-LES, PREPARAR ELS PACIENTS I ELS PROCEDIMENTS
1.6.1	Donar suport a l'infermer o infermera i altres professionals sanitaris de l'equip/unitat/servei en les tècniques i procediments quan sigui necessari.
1.6.2	Preparar i/o informar prèviament els pacients per fer procediments i/o proves, exploracions ecogràfiques i exploracions radiològiques.
1.6.3	Informar els pacients dels dejunis pautats o de les preparacions prèvies a les proves.
1.6.4	Col·laborar en cures de ferides, embenats, sondatges, canvi d'apòsits, taponaments nasals, extracció de taps de cerumen, extraccions de sang.
1.6.5	Realitzar i/o col·laborar en l'execució de les tècniques de primers auxilis, seguint els protocols establerts i les indicacions de la persona superior responsable. ³
1.6.6	Col·laborar i realitzar els controls posteriors de pacients amb contenció mecànica
1.6.7	Ajudar i assistir en la col·locació de vies centrals o perifèriques així com tranquil·litzar i donar suport als pacients.
1.6.8	Retirar vies perifèriques segons el protocol.
1.6.9	Ajudar i assistir en la col·locació de sondes.
1.6.10	Fer un aspirat nasal o bucal.
1.6.11	Recollir la mostra de frotis nasofaringi i orofaringi. ³
1.6.12	Monitorar i/o col·laborar en el monitoratge dels pacients.
1.6.13	Preparar el material i col·laborar a administrar l'oxigenoteràpia.
1.6.14	Canviar els dispositius d'oxigenoteràpia i omplir les motxilles d'oxigen.
1.6.15	Preparar el material per aplicar fred/calor. ¹
1.6.16	Ajudar a vestir-se o desvestir-se.
1.6.17	Preparar els pacients per al trasllat entre diferents dispositius o dintre del servei mateix.
1.6.18	Col·laborar en la posada i retirada d'embenats.
1.6.19	Lubricar els ulls i tapar-los.
1.6.20	Col·locar roba prequirúrgica a pacients i familiars.
1.6.21	Retirar l'esmalt d'ungles. ²
1.6.22	Retirar el sondatge vesical.
1.6.23	Retirar objectes personals (rellotges, joies...) dels pacients i gestionar-los segons el protocol del centre.

1.6	COL·LABORAR EN LES CURES O FER-LES, PREPARAR ELS PACIENTS I ELS PROCEDIMENTS
1.6.24	Col·laborar i/o realitzar cures post mortem.
1.6.25	Donar suport en la col·locació i manteniment de dispositius (accessos vasculars, cànules, traccions, sondes...).
1.6.26	Col·locar mitges de compressió.
1.6.27	Fer la cura del melic del nadó.
1.6.28	Ajudar a realitzar els potencials evocats auditius.
1.6.29	Purgar els equips de sèrum.
1.6.30	Preparar l'espai per a les exploracions, procediments invasius i/o proves diagnòstiques.
1.6.31	Realitzar i/o col·laborar en la preparació de camps estèrils per a diferents tècniques.
1.6.32	Preparar les habitacions d'aïllament.
1.6.33	Donar assistència a l'infermer o infermera coordinador/circulant a la sala d'operacions.
1.6.34	Col·laborar en les cures de confort.
1.6.35	Col·laborar a fixar o fixar les vies i tubs endotraqueals, si escau.
1.6.36	Col·laborar en l'extracció de llet materna i vetllar pel compliment del circuit establert.
1.6.37	Col·laborar a posar en pràctica les mesures per a la prevenció de caigudes.
1.6.38	Fer cures relacionades amb el repòs i el son.
1.6.39	Fer les cures postpart.
1.6.40	Preparar i esterilitzar els reactius i el medi de cultiu i material brut.
1.6.41	Preparar tubs per a l'extracció de mostres.
1.6.42	Establir la part alíquota dels sèrums per a les seves determinacions.
1.6.43	Rebre les mostres.
1.6.44	Arxivar els portaobjectes de les biòpsies i aspirats per fer-ne les lectures.
1.6.45	Preparar els pacients per als diferents procediments.
1.6.46	Revisar i ajustar la posició i disposició dels dispositius terapèutics.

¹ BOE. RD 1790/2011. Pàg. 4.341. RP7: Realitzar activitats per al manteniment i la millora de capacitats funcionals dels pacients aplicant tractaments locals de termoteràpia, crioteràpia i hidroteràpia.

² Per a una correcta valoració de l'oxigenació dels pacients.

³ La infermera pot delegar aquestes proves a la TCAI quan n'hagi objectivat la seva capacitat per dur-les a terme, i sempre que la TCAI disposi de la formació certificada de la tècnica en concret.

1.7	COL·LABORAR O REALITZAR PER DELEGACIÓ LES CURES DE MOBILITZACIÓ REQUERIDES PER LES PERSONES ATESES
1.7.1	Col·laborar en les transferències de pacients o fer-les.
1.7.2	Posicionar i condicionar els pacients.
1.7.3	Col·laborar en el posicionament corporal en les diferents tècniques i exploracions.
1.7.4	Acompanyar els pacients en la realització de proves especials amb cadira, llitera o caminant (zelador).
1.7.5	Col·laborar en la mobilització dels pacients segons el seu estat de salut.
1.7.6	Aplicar mesures de benestar i posició antiàlgica.
1.7.7	Proporcionar els estris necessaris per als desplaçaments (cadira de rodes, crosses o caminadors).
1.7.8	Col·laborar en els exercicis de rehabilitació i moviments passius.
1.7.9	Transferir el material quirúrgic.
1.7.10	Col·laborar a col·locar els suports posicionals a la taula quirúrgica.
1.7.11	Col·laborar amb els tècnics de radiologia en la col·locació dels pacients.
1.7.12	Traslladar el bressol per a proves, etc.
1.7.13	Col·locar el nen o nena amb la mare (UCI pediàtrica).
1.7.14	Mobilitzar en bloc els pacients lesionats medul·lars i en els casos que estigui indicat.
1.7.15	Utilitzar els dispositius per mobilitzar els pacients (grua, grua de bipedestació).
1.7.16	Fomentar, sota supervisió, la mobilització precoç.
1.7.17	Ajudar en la deambulació.
1.7.18	Controlar la posició del llit/llitera si és necessari. Posar-lo a una alçada a prop del terra, i/o posar-hi baranes.
1.7.19	Preparar i adequar els estris necessaris per a la deambulació.
1.7.20	Garantir la seguretat de les transferències (frenar llit i cadira).
1.7.21	Vetllar per la seguretat dels pacients durant els desplaçaments quan s'hagi determinat la necessitat de la presència de TCAI.

1.8	COL·LABORAR I/O REALITZAR L'EDUCACIÓ SANITÀRIA REQUERIDA PER LES PERSONES ATESES
1.8.1	Educar en hàbits higiènics. ¹
1.8.2	Formar en la manipulació d'excretes i recollides de mostres.
1.8.3	Educar a tenir cura de la pell.
1.8.4	Educar en el raspallat de les dents i higiene de pròtesis.
1.8.5	Educar en les dietes especials prescrites.
1.8.6	Educar en la cura de la bossa d'ostomia.
1.8.7	Educar en la cura de l'estoma intestinal o urinari.
1.8.8	Educar en les normes d'aïllament.
1.8.9	Fomentar l'autonomia dels pacients.
1.8.10	Ensenyar a deambular amb dispositius.
1.8.11	Ensenyar a prevenir les caigudes.
1.8.12	Formar en cures en l'alimentació per via oral.
1.8.13	Educar per fer una correcta higiene de mans a pacients/persones cuidadores.
1.8.14	Educar els cuidadors principals en la cura dels pacients.
1.8.15	Ensenyar a col·locar faixes abdominals.
1.8.16	Fer educació sanitària en l'alletament matern.
1.8.17	Formar en les cures del nadó.
1.8.18	Formar en les cures de l'episiotomia i les mames.
1.8.19	Fomentar la participació dels pares i familiars en les cures.
1.8.20	Fomentar l'exercici respiratori amb l'inspiròmetre d'incentiu.
1.8.21	Educar els pacients o persones cuidadores en la higiene i en els canvis de bolquers o d'absorbidors d'incontinència.
1.8.22	Promoure hàbits d'higiene de forma autònoma.
1.8.23	Formar en higiene íntima després del part, o del mugró abans i després de donar el pit.
1.8.24	Educar els familiars o cuidadors en la protecció dels punts de fricció amb les solucions indicades.

1.8	COL·LABORAR I/O REALITZAR L'EDUCACIÓ SANITÀRIA REQUERIDA PER LES PERSONES ATESES
1.8.25	Donar pautes d'actuació de la ingesta als pacients amb tos i disfàgia, i als seus familiars.
1.8.26	Ensenyar a les persones cuidadores a protegir els punts de la fricció o a col·locar-hi dispositius adequats.
1.8.27	Educar i informar la gestant, en l'evolució del part, de la tècnica de l'esferodinàmia i de la dutxa amb aigua calenta (tècnica per a l'alleujament del dolor).

¹ BOE. RD 1790/2011. Pàg. 4.346. RP5: Fer accions de prevenció de malalties i promoció d'hàbits saludables.

1.9	COL·LABORAR I/O REALITZAR LA RECOLLIDA DE DADES I LA INFORMACIÓ NECESSÀRIA PER L'ATENCIÓ DELS PACIENTS
1.9.1	Informar dels hàbits higiènics i de la dieta prescrita.
1.9.2	Informar sobre el procediment de la recollida de mostres i exploracions.
1.9.3	Informar, si escau, dels resultats de normalitat de proves prèviament revisades pel metge o metgessa i/o l'infermer o infermera.
1.9.4	Informar dels circuits per a la programació de visites dels pacients segons els resultats.
1.9.5	Acollir els pacients i els acompanyants.
1.9.6	Informar dels espais i normatives de funcionament de la unitat i de l'hospital.
1.9.7	Atendre les preguntes que fan els pacients i els familiars.
1.9.8	Informar dels horaris de repòs. Informar dels horaris de visita.
1.9.9	Donar informació dels tràmits administratius.
1.9.10	Informar sobre el tipus de dieta que s'ha de fer a casa i dels requeriments especials.
1.9.11	Demandar assistència religiosa si se sol·licita.
1.9.12	Acompanyament al final de la vida.
1.9.13	Detectar necessitats psicològiques bàsiques i conductes anormals segons els pacients.

1.10	PRESTAR SUPORT EMOCIONAL¹
1.10.1	Escoltar activament els pacients i/o les famílies.
1.10.2	Oferir ajuda en moments de contenció emocional.
1.10.3	Ajudar els pacients a expressar les emocions.
1.10.4	Detectar i saber identificar les diferents emocions. ¹
1.10.5	Afavorir una relació terapèutica i afectiva adequada.
1.10.6	Contestar preguntes dels pacients adaptant-se a les seves necessitats d'informació.
1.10.7	Reconduir els temors.
1.10.8	Procurar benestar.
1.10.9	Comunicar-se de manera empàtica.
1.10.10	Donar suport emocional als pacients, familiars o cuidadors quan ho necessitin.
1.10.11	Donar suport en processos de dol i donacions.
1.10.12	Gestionar el suport espiritual si es demana.
1.10.13	Ajudar a mantenir l'autoestima.
1.10.14	Tranquil·litzar si hi ha nerviosisme. Informar i/o acompanyar.

¹ BOE. RD 1790/2011. RP 2: Prestar suport emocional.

2. Funcions delegades relacionades amb la prestació indirecta de cures a les persones

2.1	CONTRIBUIR A LA SEURETAT DE LA PERSONA ATESA I MANTENIR LES CONDICIONS DE L'ENTORN
2.1.1	Contribuir a mantenir l'entorn net.
2.1.2	Identificar els objectes dels pacients.
2.1.3	Treure els objectes de l'entorn que poden perjudicar els pacients
2.1.4	Aplicar les llistes de verificacions de seguretat respecte als procediments
2.1.5	Vigilar el correcte posicionament dels pulsioxímetres i altres dispositius per mesurar paràmetres clínics.
2.1.6	Calibrar les bàscules o altres aparells.
2.1.7	Comprovar el correcte funcionament de l'aspiració i la presa d'oxigen de les habitacions i les consultes.
2.1.8	Separar els residus.
2.1.9	Netejar, eixugar i empaquetar el material de cures per esterilitzar-lo.
2.1.10	Avisar l'equip d'emergències en situacions crítiques.
2.1.11	Revisar i registrar temperatures de les neveres de vacunes i medicació.
2.1.12	Fer les tasques protocol·litzades de posada a punt de les màquines d'analítiques.
2.1.13	Identificar correctament els pacients per a qualsevol procediment mitjançant la polsera identificativa.
2.1.14	Revisar les caducitats dels materials.
2.1.15	Verificar el funcionament dels dispositius i els estris.
2.1.16	Notificar les incidències de seguretat.
2.1.17	Comprovar i mantenir el braçalet identificatiu.
2.1.18	Controlar que els pacients portin el calçat adequat.
2.1.19	Col·locar el timbre a prop dels pacients.
2.1.20	Comprovar la pressió correcta del matalàs antiescares.
2.1.21	Retirar la dentadura postissa quan sigui necessari.
2.1.22	Revisar l'estat del matalàs (la funda...).

2.1	CONTRIBUÏR A LA SEGURETAT DE LA PERSONA ATESA I MANTENIR LES CONDICIONS DE L'ENTORN
2.1.23	Fer tot el procediment de neteja, desinfecció i esterilització. Efectuar els registres de control del procés. Registrar, comunicar i procurar resoldre les incidències d'esterilització.
2.1.24	Comprovar la coincidència identificativa de la polsera mare-nadó.
2.1.25	Preparar i mantenir les habitacions i els boxs per als diferents tipus d'aïllament.
2.1.26	Tramitar la custòdia dels objectes de valor dels pacients amb el personal de seguretat.

2.2	REALITZAR ACTIVITATS DE SUPORT A LA CONSULTA/UNITAT
2.2.1	Atendre el telèfon si escau. ¹
2.2.2	Comunicar-se amb altres unitats o serveis, tant interns com externs.
2.2.3	Recollir i actualitzar les dades de contacte dels pacients, dels familiars o persones de referència.
2.2.4	Avisar, presencialment o telefònica, les persones ateses per programar les visites i/o donar els resultats de les proves.
2.2.5	Tramitar les peticions de proves, informes, derivacions i altres comunicacions entre serveis.
2.2.6	Portar el registre del que se li encarregui.
2.2.7	Portar el registre de les visites als especialistes, si escau.
2.2.8	Programar i reprogramar les visites anul·lades de proves complementàries, si escau.
2.2.9	Trucar a l'ambulància.
2.2.10	Comunicar al supervisor o supervisora les incidències de material.
2.2.11	Col·laborar amb la persona responsable en la prevenció de riscos.
2.2.12	Facilitar als pacients el pla de medicació i els resultats de les proves un cop revisades pels metges i/o l'infermer o infermera.
2.2.13	Col·laborar en les comprovacions diàries de proves i intervencions de cirurgia ambulatoria.
2.2.14	Identificar correctament els usuaris i gestionar les incidències.
2.2.15	Controlar les arribades dels productes sanitaris i farmacèutics.
2.2.16	Registrar i arxivar la documentació generada en la gestió de residus.
2.2.17	Sol·licitar la neteja de l'habitació.
2.2.18	Fer la llista de control general.
2.2.19	Revisar els exercicis que fan els pacients i motivar-los a fer-los.
2.2.20	Prestar ajuda als pacients en tot allò que necessitin, vetllant per la seva seguretat.
2.2.21	Preparar, netejar i reposar el nitrogen líquid per a la crioteràpia.
2.2.22	Recollida, identificació dels pacients i etiquetatge de mostres de deposicions, orina i esput per al laboratori.
2.2.23	Preparar els portaobjectes per a les sessions que corresponguin.
2.2.24	Rebre i recollir mostres per a laboratori, així com identificar correctament pacient i mostra.

¹ BOE. RD 1790/2011. Competència I: RP4 - CR 4,3: «El telèfon s'atén al llarg de la jornada, en col·laboració amb el personal del centre d'atenció primària, seguint instruccions del superior jeràrquic, per assegurar una atenció continuada en aquest centre». BOE. RD 1790/2011. Competència 3. C4. CE4.3. Pàg. 4322. «En un supòsit pràctic d'atenció al públic, atendre el servei telefònic al llarg d'una jornada, mantenint una atenció continuada».

2.3	CONTRIBUIR A L'ORDRE, NETEJA I MANTENIMENT DELS APARELLS I ELS ESPAIS DEL MATERIAL
2.3.1	Reposar el material a la zona de preparació de la medicació.
2.3.2	Netejar, revisar, mantenir l'ordre i reposar el material en carretons, armaris, habitacions, magatzems, consultes, boxs, sales d'exploracions, sales d'operacions i controls d'infermeria.
2.3.3	Ordenar i reposar la medicació i el material fungible i comprovar-ne la caducitat segons els criteris de qualitat establerts.
2.3.4	Controlar els circuits del material per a l'esterilització.
2.3.5	Emplenar la llista de comprovació en la preparació dels boxs i consultes (llista de control).
2.3.6	Col·laborar en la gestió de residus.
2.3.7	Coordinar la descongelació i la neteja de neveres (buidatge previ).
2.3.8	Col·locar el material després de la neteja dels magatzems i les neveres.
2.3.9	Comprovar el circuit de sortida del material brut i entrada del material estèril.
2.3.10	Comprovar l'ordre i el funcionament dels aparells de la unitat o servei i reportar les avaries.
2.3.11	Seguir les incidències en els aparells.
2.3.12	Donar suport per fer la comanda de material i medicació.
2.3.13	Canviar les piles dels aparells.
2.3.14	Revisar el carretó d'aturades conjuntament amb l'infermer o infermera responsable.
2.3.15	Preparar el material específic per fer els diferents procediments.
2.3.16	Mantenir, netejar i desinfectar les butaques d'exploració.
2.3.17	Mantenir l'ordre de la roba.
2.3.18	Controlar les entrades i sortides de la roba neta/bruta. Registrar les incidències.
2.3.19	Distribuir la roba neta als diferents departaments/unitats.
2.3.20	Reposar el carretó amb la roba adequada per a les necessitats assistencials.
2.3.21	Fer llits o canviar la roba del llit dels pacients que ho requereixin.
2.3.22	Verificar l'estoc de roba de llit i la roba dels pacients.
2.3.23	Registrar el canvi de roba de llit.
2.3.24	Col·laborar en el muntatge i la comprovació dels respiradors.
2.3.25	Netejar els endoscòpis (gastroscòpies, fibroscòpies, colonoscòpies).

2.3	CONTRIBUIR A L'ORDRE, NETEJA I MANTENIMENT DELS APARELLS I ELS ESPAIS DEL MATERIAL
2.3.26	Revisar el material dels carretons de cures i netejar-lo (vies, drenatges, traqueostomia).
2.3.27	Recollir la bossa de roba bruta i posar una bossa nova.
2.3.28	Tancar les bosses de roba bruta i dipositar-les al punt de recollida.
2.3.29	Preparar el material del laboratori (aigües, puntes, pipetes, etc.).
2.3.30	Netejar el material del gimnàs i les joguines de rehabilitació infantil.
2.3.31	Revisar, fer el buidatge i retirar els contenidors de residus quan pertoqui.
2.3.32	Netejar els aparells i els instruments petits.
2.3.33	Revisar sistemàticament les targetes de lectura de logaritme o altres aplicacions.
2.3.34	Rebre el material sanitari i de farmàcia si escau.
2.3.35	Controlar que tot el material estigui al lloc destinat per a la lectura dels proveïdors logístics.
2.3.36	Controlar la quantitat del material que no consta en l'estoc.
2.3.37	Col·locar i ordenar la càmera freda de plaques (FIFO).
2.3.38	Ordenar i distribuir en les seccions els reactius corresponents.
2.3.39	Verificar els albarans amb el material rebut.
2.3.40	Mantenir l'ordre de la zona bruta.
2.3.41	Controlar l'estoc de material estèril i la seva caducitat.
2.3.42	Desinfectar el material reutilitzable.
2.3.43	Netejar els biberons.
2.3.44	Fer tot el procediment de neteja, desinfecció i esterilització. Efectuar registres de control del procés. Registrar, comunicar i procurar resoldre les incidències d'esterilització.
2.3.45	Netejar i desinfectar el material electromèdic segons els protocols establerts.

2.4	COL·LABORAR EN LA GESTIÓ DEL TRASLLAT DEL MATERIAL, ROBA, MEDICACIÓ I ALTRES
2.4.1	Revisar el circuit de sortida del material brut.
2.4.2	Revisar el circuit d'entrada del material estèril.
2.4.3	Sol·licitar les comandes per a les quals es tingui autorització.
2.4.4	Seguir les indicacions del servei de farmàcia en la preparació de la medicació.
2.4.5	Treure el material brut de les consultes i les sales de procediments, i enviar-lo a esterilitzar.
2.4.6	Recuperar el material de préstec.
2.4.7	Rebre i col·locar la comanda de farmàcia per ordre de data de caducitat.
2.4.8	Rebre i recollir les mostres de laboratori.
2.4.9	Identificar els tipus de mostres i disposar els mitjans de conservació adequats per al transport al laboratori.

2.5	ALTRES
2.5.1	Participar i col·laborar en les activitats de docència destinades als alumnes de formació professional.
2.5.2	Participar, desenvolupar i col·laborar en les activitats de recerca.
2.5.3	Participar, assistir i col·laborar en les activitats de formació continuada.
2.5.4	Assistir i participar en les reunions multidisciplinàries dels equips, unitats i serveis.
2.5.5	Participar en el procés d'acollida de nous professionals.

